

AZ
ILLYÉS GYULA KÖNYVTÁR
BESZÁMOLÓJA
- 2022 -

Szekszárd, 2023. február
Liebhauser János

1. RÖVID ÖSSZEFOGLALÓ

a. Sikerek, eredmények és trendek - a használati mutatók alapján

Az Illyés Gyula Könyvtár 2022-ben 48 hét alatt összesen 1 850 órát volt nyitva, ami 17 héttel, illetve 769 órával lett több, mint a járványhelyzet miatt lezárásokkal nehezített 2021-es évben.

Értelemszerűen a megnövekedett nyitvatartás következményeképpen, 535 fővel emelkedett meg a könyvtárat aktívan használók száma. Ez együtt járt a könyvtárhasználatok (*előjegyzés, kölcsönzés, hosszabbítás, könyvtárközi kölcsönzés, stb.*) számának jelentős, 150 091 alkalmat jelentő növekedésével. Ezek után a kölcsönzött dokumentumok (*könyv, folyóirat, hangoskönyv, kotta, DVD, CD stb.*) száma is 11 509 darabbal lett magasabb.

Ez a növekedés még akkor is öröndetes, ha az Illyés Gyula Könyvtár használati mutatói még így sem érik el a pandémia előtti forgalmi adatokat.

b. Az eredményeket jelentősen befolyásoló - negatív és pozitív – körülmények

A 2022-es évet alapvetően határozta meg a pandémia okozta negatív következményeinek leküzdése. A könyvtár bezárásának mindig logikus következménye a látogatók számának csökkenése. Siker, hogy eredményesen tudtuk megőrizni olvasóink zömét és fenntartani a könyvtár szolgáltatásait, hiszen az aktív könyvtárhasználók számának csökkenését nem követte a kölcsönzések és a kölcsönzött dokumentumok számának csökkenése.

Viszont a használati mutatók növeléséhez nem elég csak a megmaradt törzsolvasóink számát növelni, a könyvtárba csak ritkán járó, kevés szolgáltatást igénybevevő alkalmi olvasóinkat kell újra megszólítani. Ám pont az ő visszaszerzésük az igazán nehéz feladat! Mindez kiszámítható szolgáltatási környezetet és nagy türelemmel végzett kitartó munkát igényel. Ezt a szépen elinduló folyamatot akasztotta meg az energetikai veszélyhelyzet miatti intézménybezárás. Az ismételten elrendelt zárlat alatt a kollégáknak újra a pandémia során már kialakult gyakorlathoz kellett visszatérniük.

De 2022-t nem csak a bezárás-újrainyítás okozta problémák kezelése határozta meg - örömteli feladat volt előkészíteni a költözést a *Szekszárdi Tudásközpont* épületébe. Stratégiánknak megfelelően leselejteztük azokat a dokumentumokat, melyeket nem viszünk magunkkal az új épületbe. Új szolgáltatásokat, közösségeket szerveztünk, felkészülve az épület által biztosított új lehetőségekre.

2. STRATÉGIAI CÉLOK VÉGREHAJTÁSA

Stratégiai célok időarányos teljesülése

Felkészülés a költözésre:

- selejtezési folyamat lezárult (19.107 db könyv selejtezve)

Együttműködés elmélyítése a Levéltárral:

- folyamatos egyeztetések az üzemeltetésről és a költségek megosztásáról

Zöld Könyvtár:

- országos zöldkönyvtári találkozó szervezése
- könyvtár zöldítése:
  - Jane Goodall Intézethez kapcsolódó Roots& Shoots csoport megalakulása
  - Könyvtár Zöldfolyama
- túrák, előadások szervezése

Működés újraszervezése:

- átalakuló munkakörök kialakítása a Tudásközpont épületadottságaihoz igazodva

a. Az intézményi stratégiai célok időarányos teljesülése a tárgyévi munka által

Az új könyvtár megnyitásával záruló, **KÖNYV – KULTÚRA – KÖZÖSSÉG** jelmondatú stratégiai tervünk célja, hogy a szolgáltatásainkat megújítva, digitális tartalomszolgáltatóként, közösségvezérelt, családbarát, minősített és egyben zöldkönyvtárként költözhessünk a *Szekszárdi Tudásközpont* épületébe.

A 2023-ban záruló 3 éves stratégia megvalósítása időarányosan halad

- Lezárult a selejtezés folyamata, amely elsősorban a fertőző penész által sújtott raktárra vonatkozott, de az elhasználódott, ill. elavult dokumentumokat is érintette.
- Az Öko munkacsoport szervezte a könyvtári zöldítés folyamatát – *nem mellesleg növelve ezzel a könyvtár „IFLA zöldkönyvtári” címét elnyerni célzó pályázata esélyét.*
- Egyeztetések a Magyar Nemzeti Levéltár, a Tolna Megyei Levéltár, a Szekszárd Megyei Jogú Város Önkormányzata, illetve az Illyés Gyula Könyvtár között.

b. A pályázati tevékenység támogatta-e a stratégiai célok teljesülését?

Szekszárdi Tudásközpontot a Modern Városok Program keretében EU-s és hazai források felhasználásával a ZÁÉV Építőipari ZRT. valósítja meg. Az önkormányzat által közbeszerezni kívánt ingóságokról (*bútorok, IT eszközök*) a város által felkért Xor Kft. közreműködésével zajlanak az egyeztetések.

Zöld Konferencia (2022. 04. 21-22.)

- támogatási összeg: 400 000 Ft
- előadói tiszteletdíjak
- csoportos étkezés

Olvasásnépszerűsítő, ifjúsági közösségépítő tábor (2022. 06. 27. – 07. 01.)

- támogatási összeg: 386 380 Ft
- előadói tiszteletdíjak

Országos Könyvtári Napok programsorozat (2022. 10. 03 – 09.)

- támogatási összeg: 1 340 680 Ft
- 12 városi könyvtár 650 000 Ft kapott
- előadói tiszteletdíjak

3. SZERVEZET

A közalkalmazotti jogviszony átalakításában érintett könyvtárosok béremelésének fedezete már beépült az állami normatívába. 2022-ben ez már megjelent a fenntartó önkormányzat éves költségvetésében is, de ez elsősorban a bérek és az intézményi költségvetés biztosságát szolgálja csak. Az elmúlt évek béremelését 2022-ben már sajnos nem követte az ígért folytatás. Egyre kevésbé kompenzálja bármi is a könyvtári szakma fokozatos presztízsvesztését. A kötelező bérminimum emelés ismét számos kolléga fizetését érte utol.

A könyvtár HR stratégiája kénytelen magas fluktuációval számolni: sajnos továbbra is nehéz jó szakembert találni! A könyvtár vezetésének célja olyan szervezeti

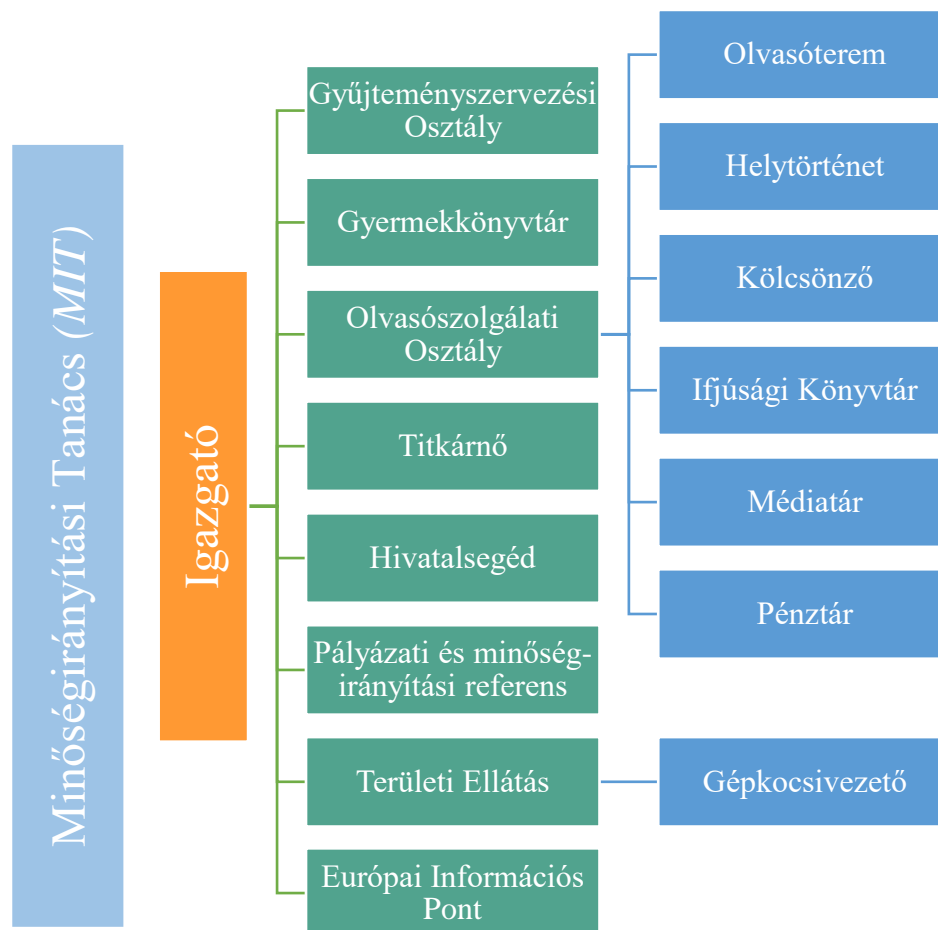
kultúra kialakítása, amivel a munkatársak azonosulni tudnak, és csapatként tudnak dolgozni a könyvtár céljainak eléréseért. Ennek érdekében – a 32/2017. (XII. 12.) EMMI rendelettel összhangban – két kolléga szakképzése, illetve három kolléga szakmai továbbképzése fejeződött be 2022-ben.

A könyvtár az alapfeladatát támogató háttértevékenységeket külön szerződésekkel biztosítja. Míg az informatikai rendszerének üzemeltetését a HQ-Info Bt., addig a 97 KSZR település szolgáltatói feladatát az M-Digit Kft. látta el.

A könyvkötést Bodrogi István okirat- és könyvrestauráló mester végezte az év közepéig, egészen a nyugdíjba vonulásáig. A takarításra a Prizma FM Services Kft. szerződött.

Összlétszám	31
○ Ebből vezető és magasabb vezető	5
Könyvtári szakmai munkakörben foglalkoztatottak	
○ Könyvtáros szakképesítéssel	21
○ Középfokú szakképesítéssel	2
○ Egyéb felsőfokú végzettséggel	3
Egyéb munkakörben foglalkoztatottak	
○ Felsőfokú végzettséggel	1
○ Középfokú végzettséggel	4

Az Illyés Gyula Könyvtár szervezeti felépítése

4. INFRASTRUKTÚRA

a. Fizikai terek állapotának változása

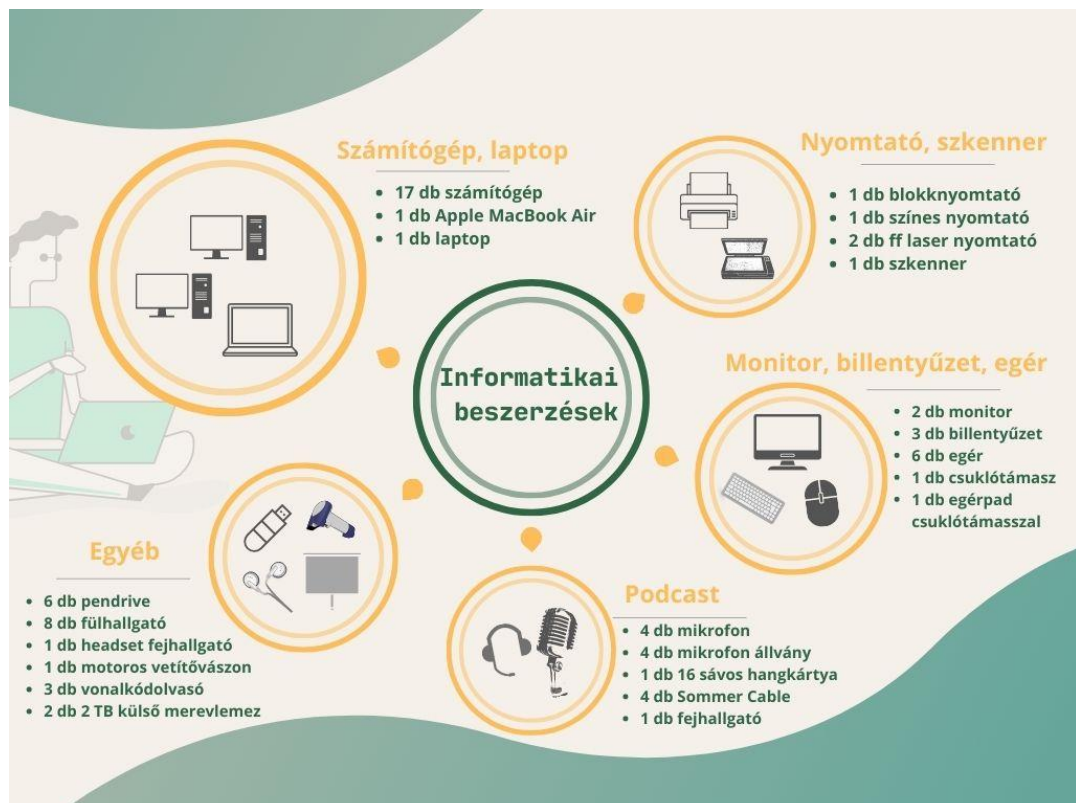
Az új könyvtárépület felépítése:

- a *Modern Városok Program* keretében 2018-ban készült el a levéltár és a könyvtár is magába foglaló *Szekszárdi Tudásközpont* kiviteli terve
- az *1547/2021. (VIII.4.) kormányhatározat*, illetve a kivitelezőt közbeszerzés keretében kiválasztó BMSK ZRT. döntése alapján a ZÁÉV ZRT. 2021. szeptember 1-én kezdhette meg az építkezést
- a vállalt ütemtervét sokáig egy hónappal megelőző építkezés – *egy előre nem látott területhasználati vita miatt* – megcsúszott, két hónappal kitolva az ideiglenes használatba vételi engedély időpontját, egészen 2023. június 25-re
- Az *Országos Könyvtári Napokhoz* kapcsolódó 2023. október elsejei megnyitóiig továbbra is a jelenlegi szűkös körülmények határozzák meg az Illyés Gyula Könyvtár infrastrukturális állapotát

A költözés logisztikai előkészületei:

- A specifikációk kidolgozásával támogatni Szekszárd Megyei Jogú Város Önkormányzatát azon közbeszerzések előkészítésében, amelyek beszerzik a bútorokat, IT eszközöket, és kiválasztják a könyvtár átköltöztetését végző partnercéget
- Gyűjteményszervezés – *a selejtezés lezárása, az állomány felkészítése a költöztetésre*
- A könyvtár működésének újratervezése a *Szekszárdi Tudásközpont* épülete és az új szolgáltatások alapján – *a HR stratégia aktualizálása*
- Új szolgáltatási gyakorlatok kialakítása – *Ifjúsági klub, Európai Információs Pont, oktatóterem, baba-mama szoba*
- Zöldkönyvtár – *a környezettudatos működés gyakorlatának kialakítása*

b. Infokommunikációs (IKT) eszközpark állapotának változása

c. Egyéb infrastruktúra

1 db Renault kisbusz és 5 db személygépkocsi

- Dacia (*Lodgy, Logan, Duster, Sandero*)
- Opel (*Astra*)

5. GYŰJTEMÉNYI INFORMÁCIÓK

a. gyűjteményelhelyezés és gyűjteményfejlesztés

2022-ben az Illyés Gyula Könyvtár 15 930 ezer forintot fordított gyűjteményfejlesztésre, 3 millió forinttal többet, mint tavaly. A költségvetésünkben dokumentum vásárlásra biztosított keretösszeget – az elmúlt évekhez hasonlóan – jelentős központi támogatások is kiegészítették:

- az *Érdekeltség-növelő Támogatás* összege 1 151 ezer Ft volt
- az *Országos Dokumentum-ellátási Rendszer (ODR)* könyvtárközi kölcsönzés postaköltségére valamint dokumentumvásárlásra fordítható támogatásából 1 187 540 Ft-ért 550 db könyvet vásárolhattunk
- az *NKA Könyvtámogatási Programja* támogatásából 1 896 ezer Ft értékben 525 db könyvet leltároztunk be
- noha ez a program adja könyvtárunk számára a legnagyobb gyarapítási támogatást, sajnálatos, hogy az olvasói igényekhez igazodó rendelésre továbbra sincs lehetőség

Mindhárom jelentős könyvterjesztővel – *KELLO, Lira, Bookline* – megkötött szerződésünkben átlagosan 35%-os kedvezményt érvényesítettünk. Ezeknek a beszerzéseknek az esetében - az *NKA támogatásával szemben* - a könyvtárhasználói igények figyelembevételével történt a dokumentumok kiválasztása.

A Dienes Valéria utcai Ifjúsági Klub (*Odú*) gyűjteménye fiatal célközönsége igényei szerint, 125 kötettel bővült: *verses - és novellás kötetek, képregények, mangák*.

A tavalyi évben összesen 6 823 db dokumentumot vettünk nyilvántartásba 15 930 ezer Ft értékben.

A törlést kiemelt feladatként fogalmaztuk meg a könyvtár cselekvési tervében. Az átgondolt, tervszerű apasztással 2022-ben elsősorban a rossz épületadottságunk miatt a fertőző penész által megrongálódott, illetve az elhasználódott köteteket, valamint a fölös példányokat szeretnénk kivonni az állományból az új könyvtárépületbe költözést megelőzően.

- A 19 107 db kivont könyvtári dokumentumból 17 706 db volt könyv
- Mivel a videokazettákra már nincs könyvtárhasználói igény, ezért csaknem teljességgel töröltük ezt a dokumentumtípust az állományból
- A könyvtár állománya 2022-ban összesen 337 972 db

b. gyűjteményfeltárás

Az elektronikus katalógusba rögzített rekordok száma 11 837 db volt (*ebből bibliográfiai rekord 5675; authority rekord 6162*). Folyamatosan javítottuk a régebbi authority rekordokat (*egységesítés - utalókkal történő kiegészítés - helyi állományadatok aktualizálása*). A tartalmi feltárást egységes tárgyszavakkal végeztük, az átemelt rekordokban a tárgyszavakat minden esetben ellenőriztük. A régebbi hiányos rekordokat kiegészítettük, rekordkapcsolatokat hoztunk létre (*pl. előzménye, folytatása a műnek stb.*).

c. állományvédelem

Biztonsági jellel látjuk el a védett állományok, a helyismeret és az olvasóterem dokumentumait, mindez 2022-ban 263 új darabot, mindösszesen 27 558 darabot jelentett.

d. digitalizálás

2022-ben a KDS keretében a Tolnai Népiújság, a Paksi Hírnök, valamint a Szekszárdi Vasárnap számait töltöttük fel az OSZK rendszerébe, ami több hetet vett igénybe.

A *Monguz* munkatársai rendkívül készséges segítségével megkezdtük a *QULTO Digitize* rendszerének tesztelését, ami a közeljövőben várhatóan egy főleg képekre épülő online repozitóriummént működik majd.

A honlapon elérhető a *Digitális könyvtár*, amely már a Corvinában is beállítható lelőhelyként. dr. Tuba István törvényszéki bíró tanulmányait is olvashatják az oldal látogatói. Ugyanitt tettük közzé folyamatosan bővülő gyűjteményéből Szepesi László rádiós már feldolgozott digitalizált riportjait.

6. SZOLGÁLTATÁSOK

a. célcsoportok számára kialakított szolgáltatások eredményei

- **Gyermekek**

Gyermekkönyvtár	2021	2022
beiratkozott olvasó	729	851
o 14 év alatti	667	776
Kölcsönzés	3 983	5 547
Kölcsönzött dokumentum	12 819	16 348
Személyes használat	8 145	13 369
o 14 év alatti	4 738	8 034
Távhasználat	2 210	2 350

Stratégiai célunk a könyvkultúra népszerűsítése, az olvasóvá nevelés, tanulássegítés, a közösségi- és digitális fejlesztés, az építő szabadidő szervezése.

90 tematikus foglalkozás óvodák, iskolák igényei alapján: *néprajz, zene, anyanyelv, természettudomány, gyermekirodalom és könyvtárhasználat.*

Könyvtári foglalkozások 9 KSZR településen.

Mazsola Babaklub játékos foglalkozás szakemberek bevonásával szülőket érintő 29 féle témában - *egészségügy, fejlesztőpedagógia, pszichológia stb.* Új sorozat az *Angol Baba Club*.

A 4 *Családi Meseesten* közös, a mesék utáni, a hozzátartozókkal közös, a meséhez kapcsolódó tárgykészítés.

Madárbarát Kör: bátai kirándulás, madáretető és rovarhotel készítés a helyi MME tagokkal.

Programozási alapokat nyújtott a *Robotika* mindkét alkalma.

Kapcsolódtunk a helyi *Szent Ágota Gyermekvédelmi Szolgáltatóhoz*, segítve a nevelőszülői hálózat megismertetését, toborzását.

- **Fogyatékkal élők**

Az én könyvtáram mintaprogramjaként: *Otthon a könyvtárban – Könyvtár az otthonban.* Állami gondozott, középsúlyos értelmi sérült, halmozottan hátrányos helyzetű fiatalok olvasásfejlesztő, szövegértést segítő foglalkozása. - 14 alkalom

- **Zenét kedvelők**

Médiatár	2021	2022
Összes kölcsönző	786	823
Kotta	20	36
CD	511	506
DVD	2625	2907
Összes használat / fő	596	969
Távhasználat / fő	482	546

A bezárás elmúltával visszatérő látogatók zenehallgatási, filmnézési szokásai változásával felértékelődik a gyűjtemény a ritkaságai, a régi LP-k szerepe.

- **Nemzetiségek**

Idegen nyelvi részleg	2021	2022
Összes könyvtárhasználat	222	489
angolt kölcsönző	115	296
németet kölcsönző	70	131
egyéb nyelvet kölcsönző	37	62
Összes kölcsönzött dokumentum	860	904
ebből angol nyelvű	378	482
német nyelvű	217	318
egyéb nyelvű	265	104

Az *Országos Idegennyelvű Könyvtár* partnereként szervezzük a megye nemzetiségi ellátását, segítve az önazonosság, a nyelv őrzését és a nyelvtanulást. A szótárak, a szak- és nyelvkönyvek keresettek, viszont csökken a szépirodalom iránti igény.

b. helyben elérhető szolgáltatások

Felnőtt Kölcsönzői Szolgáltatások

- • **1 604** könyvtárhasználó (beiratkozott + regisztrált)
- • **538** helyben használat
- • **34 629** kölcsönzés és **66 775** kölcsönzött dokumentum
- • **7 672** távhasználat (telefon, e-mail, Kapukönyvtár)
- • **404** referenz kérdé

Összesen **47,5 hét** alatt **1850 óra** nyitva

ebből **96 óra** Kapukönyvtár

Nagyszámú hagyatékot válogattunk át állományunk hiánypótlása és „állapotjavítása” céljából.

A folyamatos személyes kölcsönzés lehetősége miatt az elmúlt években népszerűvé vált *otthonkönyvtár* szolgáltatással kevesebben éltek, mégis célunk, hogy e szolgáltatás továbbra is sok emberhez eljusson.

A könyvtár és szolgáltatásai népszerűsítése többféle módon, folyamatosan zajlik: *ifjúsági olvasóklubok, játékok, szabadulóraktár, robotika, rejtvénypályázat, irodalmi pályázat, könyves vakrandi.*

Olvasóterem	2021	2022
Helyben használatok	1570	2624
Távhasználatok	217	450
Összes használók	1787	3074
dokumentumok <i>könyv, folyóirat</i>	3454	6132

Bár a járvány elmúltával nőtt az *Olvasóterem* használata, mégis elmarad a pandémia előttitől. A megváltozott igényeket *Laptapír* előfizetésünkkel is szeretnénk kielégíteni, de járvány utáni szolgáltatásként továbbra is közel 40 féle lapot kölcsönzünk, egyedi igényekre figyelő rugalmas kínálattal.

Helyismeret	2021	2022
Összes könyvtárhasználati alkalom	591	532
ebből helyben használat	182	377
távhasználat	116	155
HUNGARICANA és más adatbázisok	73	93
Helyben használt dokumentumok száma	220	435
ebből könyv	123	338
folyóirat	97	97

Teljességre törekedve gyűjtjük a Tolna megyére vonatkozó dokumentumokat. Meghatározó a referenzs tájékoztatás, a szkennelés, digitalizálás, adatbázis-használat, metaadatolás, a helyi évfordulónaptár és életrajzi adatbázis építés szerepe.

c. távolról elérhető szolgáltatások

Könyvtárközi kérések	2021	2022		2021	2022
Beérkezett	2 262	2696	Küldött	249	255
eredeti	2 107	2 561	eredeti	227	232
e-másolat	38	18	e-másolat	8	10
sikertelen	118	117	sikertelen	13	13

A 2 696 kérésből 1 971-et tudtunk teljesíteni. Így az ODR összesítésében a hatodik helyet, a megyei könyvtárak között pedig az ötödik helyet foglaltuk el.

A **Digitalizált tartalomszolgáltatás** kiemelkedő partnere az *Arcanum Adatbázis Kft.* Ezért digitalizált anyagaink honlapunkon kívül a *Hungaricana* oldalán is elérhetők. A segítségükkel elért felhasználói kör jelentős forgalmat generál. Az oldalmegetkintések száma: 335 911.

d. közösségi szolgáltatások

- **Rendezvények**

Az újraindítás megteremtette a rendszeres könyvtári programok lehetőségét: a több, mint 250 program részletes leírása megtalálható a mellékletben.

- **Képzések**

A 79 szövegrést fejlesztő és 8 digitális kompetenciát fejlesztő, nem formális képzés, valamint a 10 nyugdíjas korosztály számára szervezett képzés jelzi a könyvtár képzés iránti elkötelezettségét.

- **Klubok**

Az immár 4 éves *Ifjúsági klub* saját otthonban, az *Odúban* ünnepelhette születésnapját. Mára már az olvasóklub 50, az olvasótábor 34 és az írógárda 30 fővel működik. A párhuzamosságok miatt ez 59 ifjút jelent. A heti rendszerességű találkozók mellett 3 olvasótábor 16 meghívott vendég jelzi a klub működését.

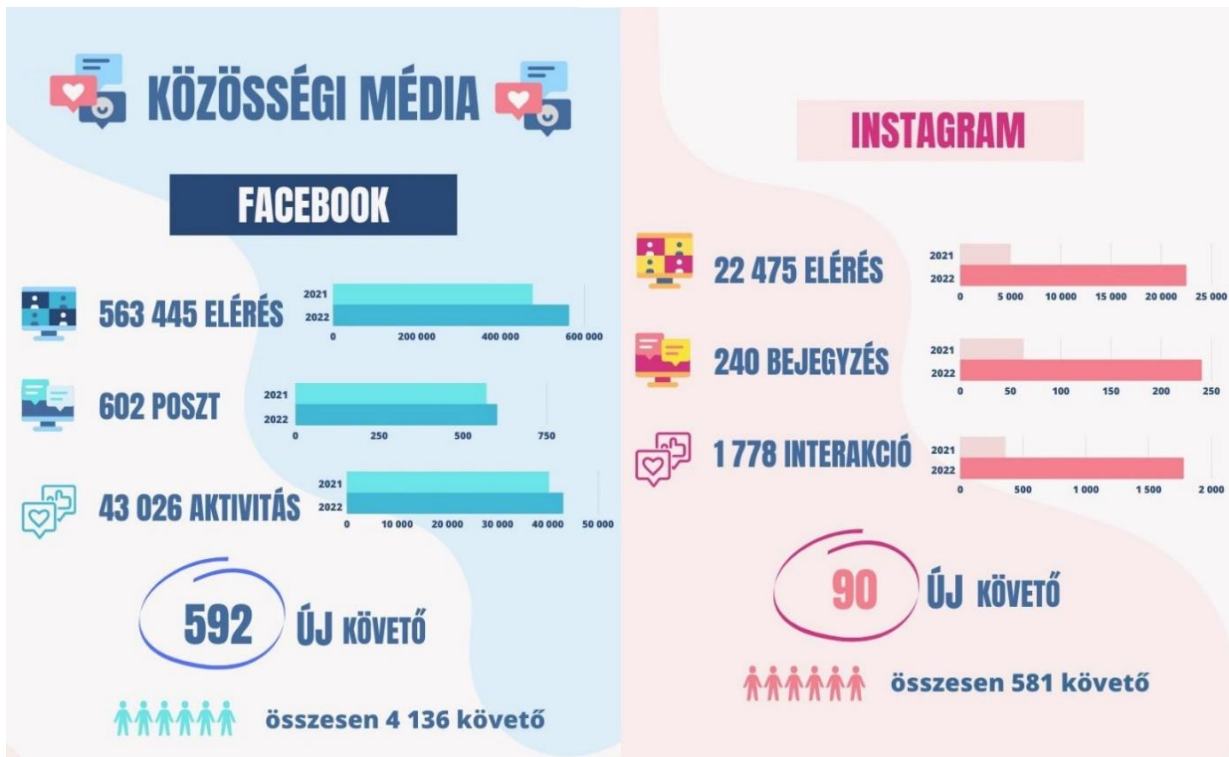
A *Bakelit klub* 9 alkalmán, 58 résztvevővel vezeti be a lemezbarátokat a High End Audiophile világába, előkészítve a *Tudásközpont* valóban Audiophile stúdiója működését.

A 17 fős *felnőtt Olvasóklub* alkalmanként 8-10 fővel havonta tartja összejöveteleit. Kirándultak a Magyar Zene Házába és a Néprajzi Múzeumba is.

- **Kiállítások**

2022-ben 12 kiállítást rendeztünk: a *Goethe Institut*, *Janikovszky Éva* és *Marék Veronika* vándorkiállításai mellett kiállított még *Bükösdi Gábor*, *Csiki János*, *Kerekesné Varga Veronika*, *Kirchné Máté Réka*, *Lekics Livia* és *Jenő, Szakács Róbert* és *Székelyhidi Zsolt* is. A 70 éves könyvtár és az ODÚ is rendezett kiállítást.

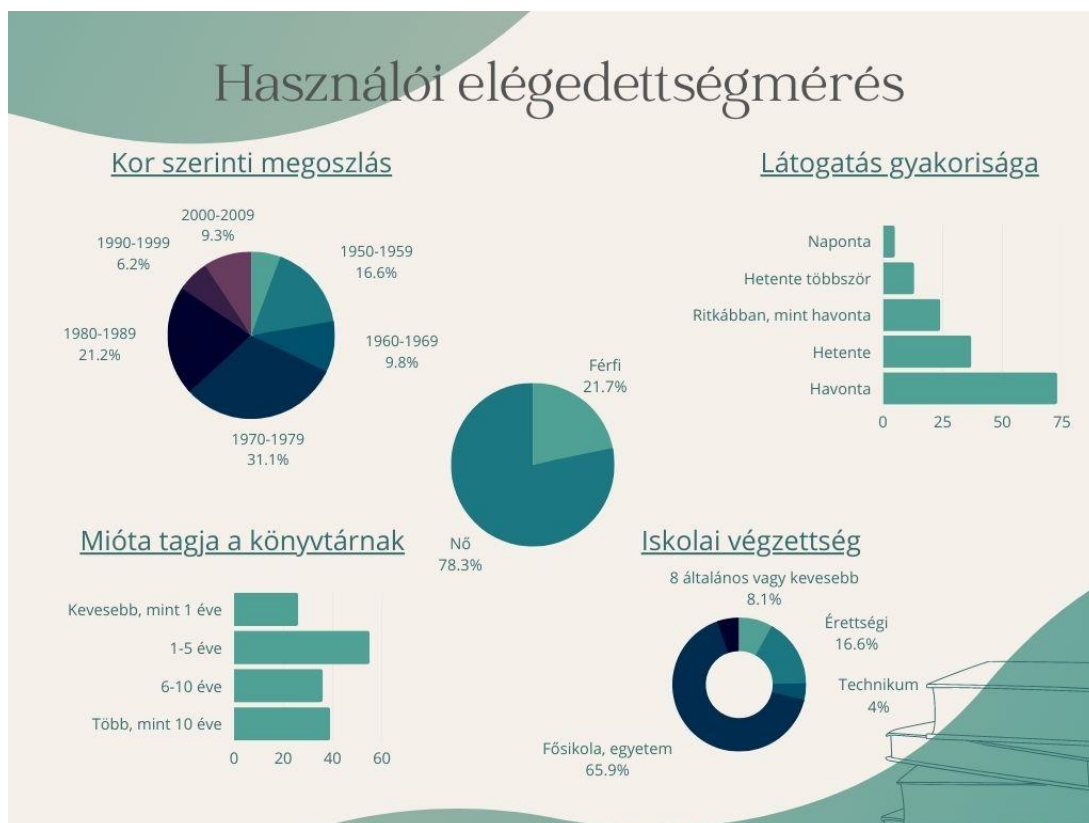
e. **online felületek**

7. MINŐSÉGIRÁNYÍTÁS

a. **használói elégedettségmérés**

Minőségpolitikánk célja, hogy használóinknak minőségi szolgáltatásokat nyújtson, támogassa az információszerzést, a szórakozást és a kultúra segítségével közösségeket építsen. Ennek eszköze a Minőségirányítási Tanács (MIT). A MIT irányításával a könyvtár különböző munkacsoportjai tudatosan alkalmazzák a PDCA elvet, a folyamatirányítás és a szolgáltatásfejlesztés gyakorlatát, rendszeresen mérik a használók igényeit és elégedettségét.

b. **önértékelés**

Az Ilyés Gyula Könyvtár dolgozói eddig háromszor végeztek önértékelést (2016 – *KKÉK*, 2018 – *KMÉR*, 2019 – *módosított KKÉK*). Az elvégzett munka eredményeként könyvtárunk 2020-ban nyerte el a „*Minősített Könyvtár*” címet. Ez kötelez minket arra, hogy felvegyük a stratégiánk céljai közé a cím megújítását. 2022-ben ezért ismét elvégeztük az önértékelést.

c. **települési könyvtárak minősítésének koordinációja, előkészítése**

Az 1997. évi CXL törvény 66 §. j pont szellemében rendszeres konzultációt tartunk a vármegye 12 nyilvános könyvtárával, ahol ösztönözzük a minőségirányítás elveinek és gyakorlatának alkalmazását, valamint azok bevezetését.

2022 örömteli eseménye volt, hogy a Bonyhádi Solymár Imre Városi Könyvtár lelkes csapata elnyerte a „*Minősített Könyvtári*” címet. Jó példájukat a Paksi Pákolitz István Városi Könyvtár szeretné követni. Az évek óta folyó szakmai munka készíti fel őket a megmérettetésre.

d. tárgyevi fejlesztések, innovatív lépések

A négy dunántúli vármegye (*Baranya, Somogy, Tolna és Zala*) potenciális használóink felmérését a járványból való kilábalás lassította le, viszont a benchmarking, és közös szolgáltatásfejlesztésben - *minőségirányítás, KSZR, ODR* – folyamatos az együttműködés.

8. TUDOMÁNYOS KUTATÁS ÉS KIADVÁNYOK

A könyvtár lehetőségeinek szűkös volta nem teszi lehetővé, hogy intézményesített formában támogassa a kutatómunkát, ezért nincs kutatónapja, se rendszeres publikációs tevékenysége.

A könyvtárosok viszont a lehetőségekhez mérten előadásokat tartanak, továbbképzéseken vesznek részt, valamint konferenciákat szerveznek. Ilyen tevékenység volt:

- a 2022 áprilisában megtartott kétnapos Szekszárdi Zöldkönyvtári Találkozó <https://www.igyuk.hu/wp-content/uploads/2022/06/Zoldkonyvtari-talalkozo-2022-sajtoanyaga.pdf>
- az MKE 53. Vándorgyűlésén debütáló önálló Zöldkönyvtári szekció megszervezése <https://mkevandorgyules.hu/szekcioulesek-2022/>
- Galla-Csiki Éva *Sárköz* című dolgozata alapján a „*Könyvtár, ami összeköt*” c. projekt keretében egy hónapos szakmai tapasztalatcserén vett részt az Országgyűlési Könyvtárban
- a 2022. július 10-16. között intézményközi szervezésű IX. *Szekszárdi Magasiskola* - Mészöly Miklós Irodalmi Akadémia és Írói Mesterkurzus programsorozata <https://www.facebook.com/events/550388166755197/>
- A Mészöly Miklós-díjas Bartók Imre portréfilmje bemutatója

9. PARTNERSÉGI EGYÜTTMŰKÖDÉSEK

a. kiemelt téma: könyvtári, közgyűjteményi, közművelődési, közoktatási együttműködés és az önkéntesség

A könyvtárosok tagjai, esetenként vezetői számos helyi és országos szakmai és civil szervezetnek: *IKSZ – Honismereti Egyesület – KKDSZ – MKE – Mészöly Miklós Egyesület – PAD Egyesület*. A könyvtár együttműködő partnerei:

- települési önkormányzatok
- egyházak
- *levéltár – múzeum – művelődési központ*
- oktatási intézmények: *óvodától egyetemig*
- egészségügyi szervezetek: *fogyatékosok szervezetei – a Kórház gyermek- és pszichiátria osztályai – védőnői szolgálat*
- zöld szervezetek: *Alba Natura Civil Alapítvány - Duna-Dráva Nemzeti Park - Hét Patak Gyöngye Natúrpark Egyesület - Jane Goodall Intézet - Magyar Madártani Egyesület - Magyar Permakultúra Egyesület - Zöldtárs Alapítvány*
- *Europe Direct – városi majális*

A közösségi szolgálatra jelentkezők foglalkozási lehetőségei:

- Raktár rendezés, a selejt könyvek pakolása, könyvtári könyvek felszerelése és jelzetelése
- Fényképek metaadatolása – fotózás
- szövegszerkesztési és informatikai segítségnyújtás a látogatóknak
- Kiállítások, rendezvények előkészítése, lebonyolítása – *közönségszervezés, plakátolás, teremrendezés*
- Kézműves foglalkozások segítése, nyári tábor előkészületei, lebonyolítása.
- Könyvtári játékok előkészítése, kipróbálása – *Szabadulóraktár*
- Könyvajánló készítése - saját vers vagy próza beküldése - *Kamasz Hang - Tini Olvasóklub*

Közösségi szolgálat

50 órás közösségi szolgálat együttműködési megállapodásai
15 iskolával

- **37** diák közösségi szolgálata

- összesen **982** óra

- Egy önkéntes segítette az ifjúsági klub munkáját
- Gyakorlati helye voltunk két könyvtáros hallgatónak
- A *Jobshadow Pályaorientációs nap* keretében négy gyerek az *I. Béla gimnáziumból*
- A Nemzetköz könyvajándéknapon két iskolába, és egy óvodába vittünk könyvajándék-csomagot

10. PR/MARKETING/KOMMUNIKÁCIÓ EREDMÉNYEI

a. a könyvtár megjelenése médiumokban

Az Illyés Gyula Könyvtár alapfeladata a jó kapcsolat ápolása a helyi és az országos médiumok munkatársaival. Bár reméljük, hogy könyvtárunk működése önmagában is hírértékkel bír, de időnként élünk a hirdetések lehetőségével.

Hivatalos kommunikációnk eszköze a könyvtár honlapja, karbantartása folyamatos. A portálunk mellett külön oldala van a KSZR és a Zöldkönyvtár tevékenységének. Fontos feladat a közösségi oldalaink – Facebook, Zöldfolyam, Instagram, Youtube, Google – működtetése is. Partner könyvtárainkat ösztönözzük gyakorlatunk követésére.

b. lépések az intézményről alkotott kép, pozitív formálásához (arculat, kommunikáció)

Az *Internet Fiesta*, az *Ünnepi Könyvhét* és az *Országos Könyvtári Napok* rendezvénysorozatai és marketingakcióik által teremtett médiafigyelem is segíti a könyvtár pozitív képének kialakítását.

A KSZR logójával ellátott pólókat, maszkokat és táskákat többféle marketing tevékenységhez kapcsolva juttatjuk el a használóinkhoz. A könyvtár törekszik egységes arculat fenntartására - *logó, honlap, eligazító tábla, plakát, szórólap*.

11. A VÁRMEGYEI HATÓKÖRŰ VÁROSI KÖNYVTÁR A VÁRMEGYE TERÜLETÉN MŰKÖDŐ TELEPÜLÉSI KÖNYVTÁRAKAT ÉRINTŐ ÁLLAMI FELADATAIRÓL SZÓLÓ ÖSSZEFOGLALÓ

a. a vármegyei kötelempéldányokkal, a digitalizálással, a gyűjteményét feltáró elektronikus katalógus építésével kapcsolatos feladatokról

Az Illyés Gyula Könyvtár egységes megyei adatbázist épít, amelyhez települési, iskolai és KSZR könyvtárak kapcsolódnak - kivéve az egykori járási könyvtárakat. A Corvinában feltárt állomány elérhető a honlapunkról. 2022-ben 6 db szolgáltatóhely állományát honosítottuk, összesen 14 257 darab dokumentumot.

b. a vármegye területén működő könyvtárak együttműködésének szervezésével kapcsolatos feladatokról

2022-ban a megye összes településén van könyvtári szolgáltatás: egy vármegyei feladatokat ellátó városi könyvtár, 12 települési könyvtár, és 97 KSZR szolgáltatóhely a jogosult 101 településből.

Az Illyés Gyula könyvtár rossz épülete miatt szétagoltan, szűkösen működik a KSZR szolgáltatás, amihez a könyvtárosok 1/5-e, azaz csak 5 fő tartozik.

c. a települési könyvtárak tevékenységét segítő 2022-ben nyújtott szolgáltatásokról

Könyvvásárlásra mindkét fontos szállítónk (*KELLO, Lira*) 35% kedvezményt ad. KSZR könyvtárosaink negyedévi igénylistából vagy raktárkészletünkéből választhatnak, a kiszállítás rugalmas.

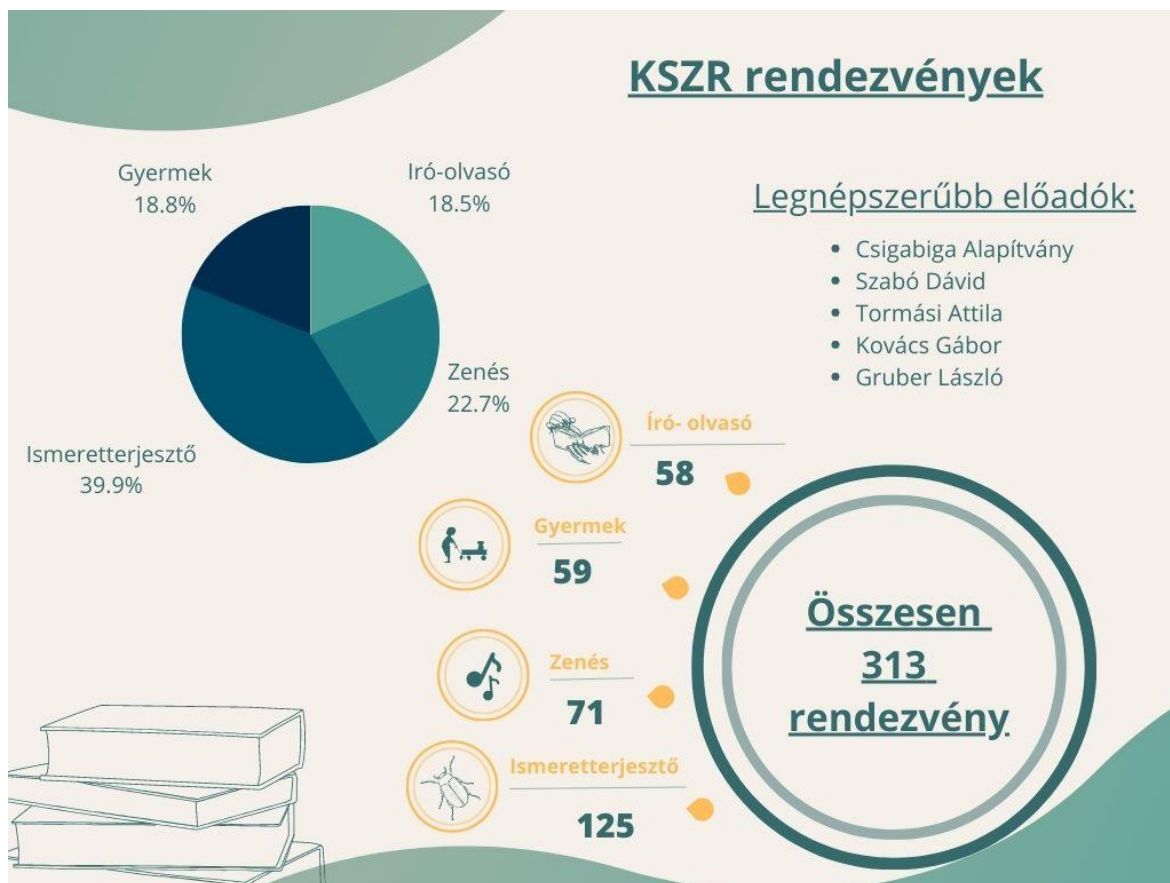
156 féle folyóiratot közel 566 példányban rendelünk meg: külön minden településre 6-8 félért, hogy minden korosztálynak legalább kétféle jusson. A három kapcsolattartó kolléga hetente felkeres 4-5 saját települését, átnézi a könyvtárat, megbeszéljük a felmerülő problémákat.

KSZR beszerzések	db	Ft
könyv	6815	17 157 974
hangoskönyv	221	514 861
folyóirat, heti-, napilap	566	5 374 509
összes	7602	23 047 344

Az ODR támogatás segítségével ingyenes könyvtárközi kölcsönzést biztosítunk Tolna vármegye minden könyvtára számára, mindezt a négy járási letét is segíti, amelyeket összesen 1 967 280 Ft-tal, 1023 tétellel gyarapítottunk.

2022-ben 313 alkalommal szerveztünk programot KSZR támogatásból a kistelepülési könyvtárakban, ez 10%-kal több mint 2021-ben. A célunk az volt, hogy az 57 előadó partnerünk segítségével a rendezvénytípusokból - *író-olvasó találkozó, ismeretterjesztő előadás, zenés-verses rendezvény és gyermekrendezvény* - évente minimum egyet rendezzünk településenként.

A 22 településen működő *KönyvtárMozi* 133 vetítés szervezett, ez 3x annyi, mint 2021-ben, ennek oka az a sikeres szakmai nap, ahol sok hasznos információt adtunk át és jó gyakorlatot mutattunk be a kollégáknak.

d. az iskolán kívüli könyvtári továbbképzés és szakképzés végzéséről

2022-ben három szakmai napot tarthattunk, melynek célja a szakmai tájékoztatáson túl, a közösségépítés és az összetartozás erősítése volt - *ez a részvétel 75-80%-os, ami kimagasló a régióban!* A nyár folyamán háromnapos önismereti tréninget szerveztünk a kistéleplési munkatársaknak Lengyelben.

A helyi önkormányzatokat folyamatosan tájékoztatjuk az aktuális pályázatokról és az EUROPE DIRECT is rendszeresen tart előadást a települési könyvtárakban az EU-val kapcsolatban.

e. a települési könyvtárak fejlesztésének koordinációjáról, az ennek keretében megtett javaslatokról

Minősített Könyvtárként fontos a TQM érvényesítése a települési, illetve a KSZR könyvtárak működésében: *online kérdőív, elégedettségmérés, igényfelmérés.*

Eszközbeszerzés keretében a nagyvejei könyvtár teljes bútorzatát lecseréltük. Részleges bútorcsere történt több településen: *könyves- és folyóiratpolc, játéktároló, válogatóláda, asztal, szék, babzsákfotel, kanapé, lábtörlő, szőnyeg, porszívó, függöny, olajradiátor és hőszugárzó.* Továbbá számos asztali gép, nyomtató, notebook, laminológép, vágógép, vetítővászon, iratmegsemmisítő és diavetítő is beszerzésre került.

f. a helyismereti dokumentumok elektronikus hozzáférhetővé tételével kapcsolatos elvégzett feladatokról

A helyismereti adatbázisunk kiemelkedő: támogatja a helyi kutatást, egyben segíti Tolna vármegyében a települési kötelempéldányok beszerzését.

12. AZ ENERGIAVÁLSÁG OKOZTA VÁLTOZÁSOKRÓL

a. **Hogyan befolyásolta a könyvtári szolgáltatásokat és az intézmény nyitva tartását az energiaárak megnövekedése a 2022-es évben?**

Eleinte nem érzékelhettünk takarékosági elvárásokat, hisz az önkormányzat előrelátóan, az intézményeinek fix áron vásárolta meg az áramellátást, míg a távhőszolgáltatás árait az állam garantálta.

2022 nagyobb részében öröndetesen elindult az olvasóink visszatérése: az alapattitúd nem változott - zömük, amint lehetett, visszatért a személyes könyvtárhasználathoz. A nagyobb feladat, a lemorzsolódók visszacsábítása kitartó türelmes munkát igényelt volna, hiszen eleve ők kapcsolódtak a leglazábban a könyvtárhoz.

Ezt a folyamatot akasztotta meg az energetikai veszélyhelyzet miatti ismételt elrendelt intézménybezárás, ezért újra fel kellett eleveníteni a pandémia alatt kialakított gyakorlatokat:

- a bezárás alatt a kollégák otthonról dolgoztak és időnként rotációban ügyeltek, illetve tervezett szabadságukat töltötték
- „*Kapukönyvtár*” az előre megrendelt könyveket a könyvtár kapujában vehették át az olvasók
- „*Otthonkönyvtár*” előre megrendelt könyveket szállítottuk házhoz
- ismét megnöveltük a könyvtár online szerepét

Új típusú megoldásokat kényszerültünk meghonosítani, ahol minden lehetséges módon próbáltuk fenntartani a személyes közösségek szerepét. „*Kabátos kölcsönzés*”, ami során hetente egyszer bejöhettek olvasóink a csak 16°C-on temperált épületbe.

b. Az egyes kulturális intézmények működését érintő veszélyhelyzeti szabályokról szóló 469/2022. (XI. 21.) Korm. rendelet rendelkezéseivel összhangban milyen fenntartói és intézményi intézkedések történtek a könyvtár szakmai működésére vonatkozóan?

2022. december 1-től lépett életbe a **420/2022. (XI.24.) önkormányzati határozat**

- a könyvtár távfűtése 16°C-ra csökken az állományvédelemmel összhangban
- teljesen lezárt a fűtés, ahol nincs gyűjtemény (7 iroda, étkezőkonyha, előtér+lépcsőház: összesen 314 m²)
- home office, ahol racionális
- ügyeletes kollégák összeköltöztetése az állományvédelem miatt fűtött helyekre
- a könyvtár a járvány alatt kialakított módon működik: „*Kapukönyvtár*”
- új szolgáltatásként: „*Kabátos kölcsönzés*” heti 1 nap a 16°C-ban
- a fűtési szezon végig tájékoztatni kell a jegyzőt a fenti intézkedések végrehajtásáról